

İnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanının Hukukla İmtihanı

‘İnsan ve Hasta Hakları’

Dr. Ceren Atasoy Tahtasakal

Klimik AGUH Asistan Temsilcisi

Şişli Hamidiye Etfal EAH.

30.03.2018

XIX.TÜRK KLİNİK
MİKROBİYOLOJİ VE İNFEKSİYON
HASTALIKLARI KONGRESİ

GLORIA GOLF RESORT
BELEK / ANTALYA
28 -31 MART 2018

Sunum planı

- İnsan hakları
- Hasta hakları
- Olgular

Malpraktis- Tıbbi uygulama hataları

Hasta hakları, nereden nereye?

Imhotep'in "*corpus hermeticum*" isimli kitabında
"**hastanın ödeme gücünün
üstünde ücret
istenmeyeceği**"
yazılıdır

(MÖ 2600)

Malpraktis- Tıbbi uygulama hataları

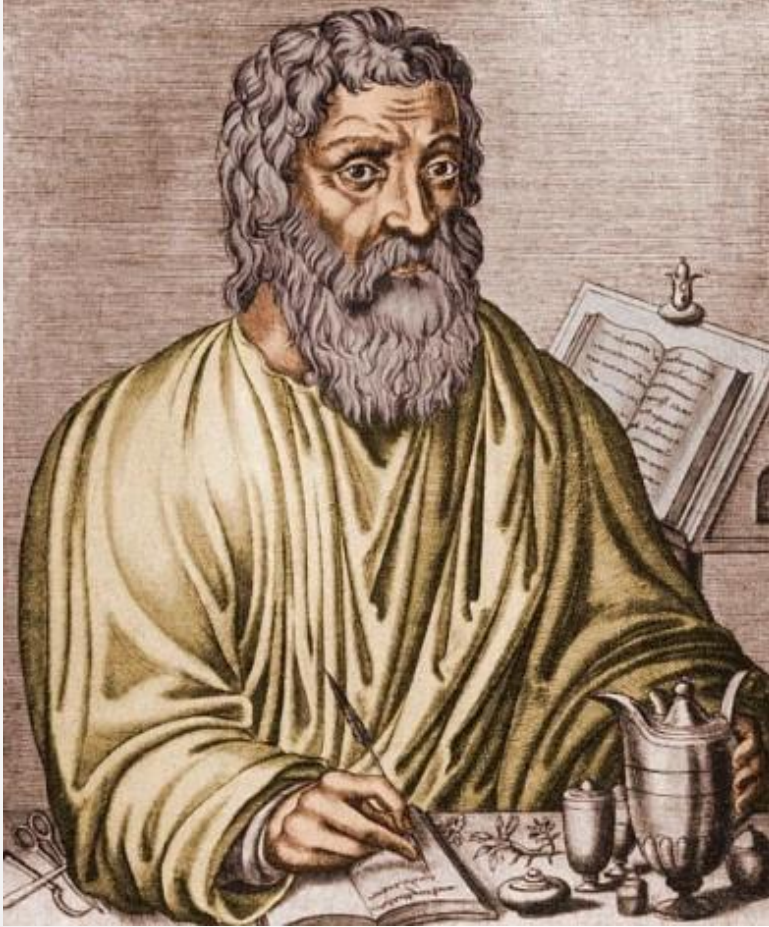
Hasta hakları, nereden nereye?

MÖ 1700 - 1500 yıllarındaki tıp uygulamalarına ilişkin kurallar ve yasaları içeren *Hammurabi Kanunları*'nda **282 maddeden 10 tanesi cerrahların** alacakları ücretler ve uygulamada hata yaptıklarında çarptırılacakları cezalara ilişkindir.

Malpraktis- Tıbbi uygulama hataları

Hasta hakları, nereden nereye?

Hekimlik, insanla en yakın ilişkili olan meslektir. Tıbbi yardımın özenle yürütülmesi zorunluluğu vardır. (Özen borcu) Hekimlik, doğası gereği riskli meslektir.

“ *Primum non nocere* ”
(MÖ-350?)

Hipokrat

Malpraktis- Tıbbi uygulama hataları

Hasta hakları, nereden nereye?

MS 768- 814

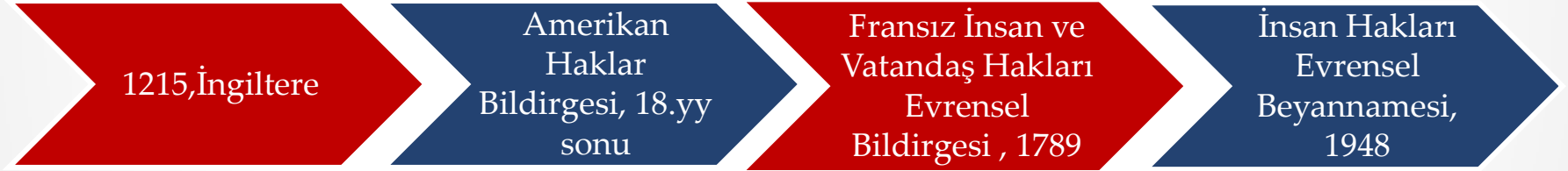
Alman İmparatoru
Şarlman, insan sağlığı
konusunda

**“gün gibi aşikar
kanıtlar aranacağını”**
bildirerek; yaralanma,
tecavüz, çocuk
öldürme ve
evlenmenin iptali gibi
konularda tıbbi
bilirkişi görüşüne
başvurulması
gerektiğini belirtmiştir

İnsan Hakları

Hak; insana doğuştan gelen sonra da hukuk kurallarının verdiği yetkiler

Dünya'da hasta hakları

- Nuremberg Kanunları (2.Dünya Savaşı)
- Helsinki Deklerasyonu ,**1963**
- Amerikan Hastaneleri Birliği Hasta hakları Bildirgesi, **1972**
- 1. Dünya Hekimler Birliği Hasta Hakları Bildirgesi, Lizbon, **1981**
- Bali bildirgesi, Bali, **1995**
- Santiago Bildirgesi, Santiago, **2005**
- Omurgasını **özerklik ilkesi ile ilgili hakların oluşturduğu ve Sağlık Eğitimi Hakkının** yeni bir hak olarak tanımlandığı Dünya Hekimler Birliği Hasta Hakları Bildirgesi (Santiago 2005) hasta haklarını şu başlıklarda toplamıştır:

Hasta

LOMBER PONKSİYON TETKİKİ İÇİN AYDINLATILMIŞ HASTA ONAM FORMU

- Bilgilendirilme
- Sağlık Kurulu
- Güvenlik
- Dini vecibe
- Saygınlık görme ve rahatlık
- Ziyaret ve refakatçi bulundurma
- Başvuru ve dava bilgilerin gizli tutulması
- Tedaviyi reddetme ve durdurma hakkı
- Bilgilendirilmiş rıza
- Mahremiyet
- Hizmetten genel olarak faydalanma hakkı

Hasta Adı - Soyadı:

Cinsiyet: ☐ K ☐ E

Hasta ID No:

Doğum Tarihi:

Baba Adı:

Kimlik No:

Sayın Hastamız / Hasta Yakınımız,

Hekiminizin değerlendirmesi ve yapılan tetkikler sonucunda belirlenen ön tanı/tanınızın netleşmesi için

Dünya Hekimler Birliği Hasta Hakları Bildirgeleri, 2009

Hasta Hakları Uygulama Genelgesi (23.03.2009 tarih ve 11706 sayı)-

Hasta hakları nelerdir?

- Nitelikli sağlık hizmeti alma hakkı
- Seçim yapma hakkı
- Kendi kaderini belirleme
- Bilinci kapalı hastaya yak
- Yasal yeterliliği bulunmay
- Hastanın isteğine karşın y
- Bilgilenme hakkı
- Gizlilik hakkı
- Sağlık eğitimi hakkı
- Onurunu koruma hakkı
- Dini destek hakkı

- Yarar sağlama
- Zarar vermeme
- Özerkliğe saygı ilkesi
- Aydınlatılmış onam
- Adalet ilkesi

Türkiye’de hasta hakları

- Anayasa
- Tıbbi Deontoloji Tüzüğü
- Hasta Hakları Yönetmeliği
- Hasta Hakları Uygulama Yönergesi ile düzenlenmiştir

Türkiye’de hasta hakları

- Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun, 1928
- Umumi Hıfzısıhha Kanunu, 1930
- Türk Tabipleri Birliği(TTB) Kanunu,1953
- Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi , 1960
- Sosyalleştirme Kanunu, 1961
- TTB Hekimlik Meslek Etiği Kuralları, 1999
- TTB Disiplin Yönetmeliği, 2004

OLGULAR

Olgu-1

2004-2007

12. Ceza Dairesi 2014/18417 E. , 2015/9797 K.

"İçtihat Metni"

Mahkemesi : Asliye Ceza Mahkemesi

Suç : Taksirle Öldürme

Olgu-1

- ...Devlet Hastanesinde İnfeksiyon Hastalıkları'nda 05/08/2004 -06/03/2007 tarihleri arasında takipli kronik hepatit B hastası,
- En az 6 aylık aralarla hepatosellüler kanser(HCC) ihtimali açısından **alfafetoprotein** ve **ultrasonografi** taraması!
- ... Üniversitesi Tıp Fakültesinde **30/03/2007'de 'HCC'**
- 11/10/2007'de HCC nedeniyle **ölüm !!**

Olgu-1

2004-2007

- Hepatosellüler karsinoma olasılığının gözetilmesi ve buna uygun tetkiklerin yapılması **gerekliliği**,
- **İhmal**
- **Ölüm**
- **Taksirle öldürme! → Adli para cezası**

Olgu-1

04.06.2017

- Yargıtay temyiz kararında: ...
uygun illiyet bağını tespit için,
... Kurumun ... Sağlık Şurasından

**Hizmetten Genel Olarak Faydalanma Hakkı
Nitelikli Sağlık Hizmeti Alma Hakkı**

... ekim; yükümlülüklerini bilimsel yaklaşım ve
özenle yerine getirmeli

“Görevi ihmal, yaralama veya ölüme
sebepe olmak”

Olgu-2

27.9.2017

- T.C. E. 2016/7750 K. 2017/8617
- Yargıtay
- 13. Hukuk dairesi
- Maddi ve manevi tazminat davası

Olgu-2

- Davacılar vekili, davacılarından ...'in davalıya ait hastanede epidural anestezi yöntemi ile doğum yaptırılırken felç olduğunu, belden aşağı bölümünün uyuştüğünü ve işlevini yitirdiğini, davalının özenli bir organizasyon gerçekleştiremediğini, meydana gelen “kauda equina” sendromu ile ilgili bilgi verilmediğini ileri sürerek, davacılar lehine maddi manevi tazminat isteminde bulunmuştur

Olg

- Dosya
A.'nın
tarihli

- Daval
getird
mevd

ı hasta

AS1

ü yerine
mun
bilecek bir

Bilgilendirme

...abif olup, **davanın tünden reddi**
...n, yanılığı değerlendirmeyle, yazılı şekilde
...kum tesisi usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı
gerektirir.

Olgu-3

10.09.2014

12. Ceza Dairesi
"İçtihat Metni"

2014/11394 E., 2014/17481 K.

Mahkemesi: Asliye Ceza Mahkemesi

Suç: Görevi kötüye kullanma

Hüküm: TCK'nın 257/2, 62, 50/a, 52/2. maddeleri
gereğince mahkûmiyet

Olgu-3

12.01.2008

Şikayet: Yüksek ateş, bulantı ve kusma

- ...Devlet Hastanesi Acil Servisine getirilen hastanın tetkikleri yapıldıktan sonra uzman hekim bulunmaması nedeniyle,
- ... Devlet Hastanesi'ne sevk,

Olgu-3

12.01.2008

- Aynı gün ... Devlet Hastanesi Acil Servisinde nöbetçi doktor (tanık) tarafından muayene edilen hastanın;
- Yüksek ateş, taşikardi, hipotansiyon

Tetkiklerinde;

- İnfeksiyon parametrelerinde artış
- AST-ALT yüksekliği

Olgu-3

12.01.2008

- İnfeksiyon hastalıkları konsultasyonu
- Telefonla infeksiyon hekimine (sanık) danışılan hastanın servise yatışının yapılması talimatı veriliyor.
- Hasta aynı gün 23:45'te exitus
- Tanı ?
- İleri tetkik?
- Tedavi ?
- Takip ?

KARAR ? ? ? ?

Olgu-3

10.09.2014

- ...ihmali davranışıyla kişilerin mağduriyetine sebebiyet veren sanık yönünden atılı suçun...

“Görevi ihmal suçu” resmen görevi olan bir hususu hiç, zamanında veya tam olarak yapmamasıdır. İcap nöbetçisi ise -haklı bir mazereti olmaksızın- çağrıya uyumaması, görevi kötüye kullanmasıdır.

Tek hekim, 7/24, 31 gün icapçı olan hekim
İhmal suçundan sorumlu mu?
Şartlar sonuçları etkiler mi?

Koruyucu faktörler

- Düzgün kayıt tutulması ve saklanması
- Sadece rıza alınması yeterli değildir, bilgilendirilmesi de gereklidir. (Aydınlatılmış Onam)
- Tıpta benimsenmiş klasik bilgilere sahip olmak ve buna uygun davranmak.
- Diğer hekimler ile işbirliği içinde çalışmak
- Ameliyathane personelinin hatalarından cerrahın da sorumlu tutulabileceğinin bilinmesi
- Olası komplikasyon veya olumsuzluğun üstesinden gelinemiyorsa konsültasyon veya ileri merkeze sevk mekanizmasını kullanmak
- Hasta haklarına saygı göstermek,
- İletişimde başarılı olmak
- Bilinmesi gerekeni bilmemek sorumluluk getirdiğinden mevzuatı, yasaları asgari ölçüde bilmek

Katılımınız için teşekkürler...

“Umut binbir ayaklı
Umut güneşte saklı
Umut edenler haklı
Umut insanın hakkı”

Nazım Hikmet Ran